

35
41

Jož. Sabian je pisel l. 1866 in l. 1874 odčel; Alojz Köhler 1869 - 70; Skala je bil Kapelnik mestne godbe do l. 1874 in je na lečko odčel; njegov naslednik Grec je bil pa le šte dni, je komponiral „rudal, fokevo polko“⁺ in odčel v Žudenburg; potem je bil vojaški Kapelnik v Graden pri Belgijsih in se je z svojo godbo udeležil očetovice soley, ite zelenice. Po Grecovem odhodu, pričetkom l. 1875, je gostilničar Karl Pfleger preozl ka-
pelništvo pri mestni godbi in ga vrnjal do svoje smrte ^{21.7.} 1881; njegov naslednik je bil Gabor Jelinc; v Karino je došel Kapelnik Henrik Pi-
ringer ^{23.6.1875.}

Vodje mestne Kapelle so bili ve-
lite postave. O Kočičku iz Kandije se je pripre-
dovalo, da je k pričetku in koncu glasbenega
komada, svojo palčo ne samo dvignil, temveč
jo visollo v grak vergel in jo zopet vjel.
Tudi uranski mojster in hirsni posestnik
Goleš, je bil jatto reprezentativna oseba.
Kot vodja godbe.

36 Obitel Jelovšek, vitez Fichtenau,
 je bila zelo imovita; bila je lastnica Peršlina,
 Pečička in Zaloge. Anton Jelovšek je bil
 stalni deželnji sodobnik; umrel je v Bočilnu
 9.8.1859 v 70. letu; njegovi potomci so bili
Eugen, Ida omorčena Langer pl. Podgoro v Po-
 ganišču, Bruno in Julija, omorčeni Krečmar.

Adolf Jelovšek, posestnik Struge je umrl
 12.5.1886; 76 let je dočakal.

Toussaint Jelovšek vitez Fichtenau je bil l.
 1809 od Francorov Kot talec odveden na Laičko;
 1811 in naslednja leta je bil postav.

Toussaint Jelovšek je bil 1860-69 po-
 star, mestni župan in stotnik meščanske garde;
 zdravja iskrajč se je podal v Lublano, a je v
 Lamešnici bolnišnici po operaciji 7.4.1871
 umrel; polkupan je bil tu. Njegova sopro-
 ga Antonija^{roj. Burger}, mu je sledila 11.4.1873; Kar-

nagloma; v 8 urah je bila zdrava in mrtva,
bila je v 61. letu.

Sin Toussaint se je poročil 20.8. 1848 z
Antonijem Huterjem in Planine; bil je postar in stot,
niz francoske garde, a je umrl v mladih
letih 9.2. 1891. njegova vdova 5.5. 1937; njih
hčerka Ana se je poročila 20.9. 1902 z Valentinem
Levičničkom, avskultantom. - 22.2. 1908 v roj. sp. 4.12.

Hčer Toussaintova I: Santa, ki je slovela
po svoji lepsti in blagim serem, se je oživila
z Karlem Germ, Gustavim bratom, 17.10. 1885,
njih sin Robert je sedaj lastnik Bajnfa.

Jelovškov naslednik v Šupanški
časti je bil upokojeni stotnik in hčeri posretnik
Albert pl. Lehman. Dne 7.1. 1870 je bil župa,
nem enoglasno izvoljen. To soglašje si mora,
mo prev tolmačiti; enoglasna izvolitev ni
bila izraz vsega mesta temveč le nemške
stranke. Slovenci so po izkušnjah, ki so jih v
polpreteklih časih doživeli, spravideli, da

96 40

pri volitvi ne bodo zmagali, in se je niso
vdelečili

6.4. 1840 je umrl Vincen Marin, ter
nastavil ^{naslednik Adalj Guver - njica Rijabič}
^{ndaj Železnična} govec in stotnik mješčanske gards. Ime Marin
v Rudolfovci ni nepoznavno; Jure Marin je bil
dve leti zapoved mestni sodnik 16.9. in 99.
Vincenc in Martin se je sem preselil in
Dan pri Ribnici pred letom 1859 in storil
trgovino; z svojo sopogo je imel omemljeno,
da sina Vincanca in dve hčeri; Rosino, po-
ročeno z svetnikom Dr. Joz. Rosino, in Gea,
jebo, omoženo z trgovcem pl. Pilbauchom. Vin-
cenc je svojega očeta, ki je l. 1865 umrl, le
5 let prečivel; njegovega pogreba se je vdele-
žila mješčanska garda z rastavo povito z črnim
pačolanom, tudi veliki boben je bil praznen
z črnim sultrom. Leta 1867 so nasredili
pred Marinovo hišo verando in klavirno sto-
rili.

V teh letih je imela Kerka razen mnogo
nile, tudi obilno vadov. Pišmonosā in himi
posestnik Mihail Avsec jih je v svetje Kopru
vložene posiljal v oddaljene kraje, celo na
Genevo in Berlin; toda dolgega potovanja
mnogi nadi niso prestali. Poslednjem je
bil Langer, ki je z svojega poselitva v
dt. Žoštavoj varčal veliko mnogico čebel.
Avsec je postal postar v Kerškem.

37. V drugem varodu ljudek jele
sem imel učitelja p. Generosa Maršala. bil
je to zaslavljen guardijan, pa ne tu; bil je bo-
lehen in vesen, le 4 mesec je bil moj učitel in
je 6.2. 1870 umrl; njegov naslednik je bil
p. Cela Novak, Ribničan ki je tudi sem in
tam kabo zabseno povodal, tudi ugankke
nam je stavil; toda po p. Maryjanu mi je
bilo žal; njegovega veselega lica sem vedno
pozorel.

Izmed posolev navajam sledoče:

98
47

Bijjak Emil, 2., II. III. IV.; po prvem semestru V. je odsel; videl sem ga potem le enkrat, ko me je na povratku iz Olomouca na Dunaj obis.
Kol. Njegov včas je bil davorčen uradnik.

Sernic Alojz, 2., 3., VII. sv. bila le 1. semester sli-
pej; 2. semestrije doveril v Pariz; postal je
postni uradnik.

Njegov vče, moj ljubljanski brat je umrl ^{1. 10.}
1911 v Pulji; 79 let star; njegova soproga tudi v
Pulji 21. 6. 1908, bila je Lubljančanka, roj. Čehov.

Luber Anton pl. Oktog, 2.; doveril je pred
mesaj 4. leta 1872, v gimnaziji tukaj ni bil,
pač pa sta bila ^{tu} njegova starejsa brata:

Emil 1865-70 III.-VIII. in Anton 1865-71 II.-

VIII. vsi trije so sinovi deželnosodnega svetnika

Rajmunda Luba pl. Oktog ki je tu slvaboval
18 let in početkom l. 1873 v Lubljanu odsel.

Pavel je bil tu l. 1909 nadzordar, Janez
inženier, 1856-1915 ^{je} na Dunaju umrl. Oto
sladni svetnik v Lubljanici ^{tre}, 10. 6. 1884, umrel.

Erbernik Alojz 2., 3.; I., II. je postal tiskar.

Hudobillin Franec 2., 3.; VIII. gl. 78.

Justin Edward 2., 3. prehitel me je in ~~postel~~
~~tiskar~~ v mladih letih na surici umrl.

Glos Jožef iz Zaljevasi 2.-VIII. gl. 78.

Petruc Malls, Jos., Herman, 2., 3.; 4. sinovi
davnega uradnika. - Malls je postal tiskar,
je v Rudolfovnu ostal in slavil 50 letnico svojega
tiskarskega potnika.

Pušovec August 2.; imel je 2 starejša brata,
v gimnazijo ni noben izmed njih dosegel.

Rohman Viljem 2., 3., IV., V., VI.; v VII. je po
prvem tečaju odšel na severno leilo,
in je tam pričel z učenjem agricultture;
postal je vodja poljsko-delske šole na Germanu.

Rosina Edward, 2.; I.; sin odvetnika Dr. Jož
Rosine; je deloval na vojstvenem gradu
Kamen-Mostec in umrl kot posetnik 27.4.

1899. L. 1679 je daroval za mestanski
špital Jur Rosina 150 goldinarjev.

317
45

Roman Karl 2., 3., 4. I. jar sem ga prehitel,
on je se doveril II., III., IV.; postal je mestni
župan ter, in umrl 8. 11. 1926.

Roman je staro ime; žel 1515 je bil v Rudolfova
hišni posetnik Oseč Roman; dne 16. 3. 1727
je tu umrel Rudolfovčan p. Miklavž Ros-
man, lektor teologije; v franciskovem redu
je bil 19 let.

Čevljarski mojster in hišni posetnik severno nad
Narodnim domom, Roman je umrl na gloma
19. 2. 1873 v starosti 82 let. Njegova slava, kot
izbornega čevljarja, je donela daleč na
oblog; bil si je svet svogega dela in svoje
veljave, od tod njegovo javno priznano geslo:
le en Napoleon - in le en Roman!

Imel je hčer, ki se je poročila z pisarniškim
ravnateljem Francem Wagner in sina Karla,
ki je bil gostilničar in hišni posetnik;
prvi mestni svetovalec in oče mojega so-
učenca Karla.

37
4t

Rozina Franc 2., prehitel me je, a po doverjenem
I. nar. je umrl; njegov oče je bil Franc Rozina
~~priestolični hinc atque tudi ta je še prej umrlo.~~

Selak Karl 2. 3.

Kusek Stanislav 2.; I.; njegov oče je bil davni u.
radnik; njegova mati, udovica je imela hinc
till samostanskega veka, in hicer Lillo.

Stuhel Leopold 2., 3.. Njegov oče je bil češki
ski mojster.

Soklic Edmund 2.; prehitel me je, po doverjenem
VI. je vstopil v davklarski urad.

Treco Karl, 2. 3. prehitel me je, 4. I - VIII; postal je
dr. iuris in odvetnik; bil je v glasu in kretanje
nežen Kakor delkica in blačega serca.

Uhan Feliks, 2. 3.

V mestu je bival velik, star mož z dolgimi
sivo brado; poznali so ga vse z imenom
, grenadir; često je jedel surovo meso;
hodil je blizu visotkim letom zelo po domu,
imenoval se je Uhan; umrl je 31. 8. 1874.

Zavodnem Šelih 2; počitel me je 3, 4, ³⁷ I—³⁸ VIII. 4. u.
bil je Kapitelski vikar 1886 in mestni župnik
v Slofji letki, kjer je 1.10.1902 v 42. letu umrl.
Zwerger Karl 2, 4; se je pod snejal.

38. Pričetkom oktobra 1870 me
je mati odvezela Ribiču in me dala obitelj
Gapp pl. Tamerburg na stanovanje in prehran-
no. Ta familija je imela svojo hišo na Pregru,
ki jo bila od moje rojstne hiše četerta pro-
ti vzhodu; lastnica je bila uradniškova
vdova, ki je z svojo polkojnino preživala sina
Janeza ki je l. 1870 doversil mataro in
hčeri Roxo in Aležijo. Sin je namenaval ju
rist postati, a je kmalu na susici umrl.
Bil sem toraj izključno ženskam ijročen,
in prikazti moram, da je bila njih vlogo
ja zame zelo blago dejna. V hiši se je
vse tiko in mirno versilo; gospa je Ruhala,

70

98
4 v

Rovra je šivala ženskam oblike; Možija je bila le par let starejša od mena, je obiskovala še ljudslo šolo.

V decembri ste hoteli hčeri meni navesti, da sv. Miklavž ves iz nebes darila prinaša, - na kar sem njima odgovoril: "čemu postavljam kramar, ji po teme svoje stojnice v katerih prodajajo Miklavževa darila, ki jih ljudje kupujejo?!" Če sv. Miklavž ves iz nebes prinese - niti treba ljudem še kupovati. Gospa se je pri teh besedah nasmejala in me pomenljivo pogledala z delo se mi je, da ji je moj odgovor ugajal, hčeri pa sta svoje terditve še naprej zagovarjali.

Nekdaj je gospa Kuhala pič za prasico, pomotoma je pustila v polnem lousu žlico stati; piča je pričela vrati, gospa jo hvale z žlico prenesati, a od žlice ob dorži le vocaj, ki je stal izven piče, v rokah - ves ostali del žlice je zginil; žlica je bila iz

svince, ki se je v vreli piči stopil.

V spomladi 1871 se je gospa za en dan v Rasen podala, kjer je imela gozdno parv, celo - zar sem nijano odsotnost bričko občutil; tako zelo sem se bil na dobro gospo privadil. Zar bi bil nad ſe nadalje tam ostal, ker sem delov svoje matice bival.

Haj je dalo povod naslednjemu dogodku, nisem mogel zwedeti. Ko se je koncem julija šoleko leto dolončalo me je Ribickič od Gappovih vzpel in v Gradac pri Podzemljie pospel; tam je imela Ribicčevka hčer Nastbursko, ki je bila z oddolnim Kovačem Alojzijem N. omoršna. Tam sem preživel oba počitniška meseca; v Gradcu je bila grajsčina in livarna za topovske krogle; vse kar mi je bilo novega sem z zanimivostjo ogledaval.

70

38 42

Potok Lahinja v rati^r napeljane je gonila
mlinsko kolo; čestotlrat sem občudoval gonišno
silo vode; nevarnost v nepotekite rati pasti
ni bila majhna; v nesrečah ki so se tu pripe-
tile se je često govorilo. Nekolikrat sem
bil v Podzemljju, v Klosteru, od koder so fran-
čiščani l. 1472 pred Črnimi beržali in v
Rudolfovem zavetje našli.

56

18.7.97 99
56

1871

39. Dne 20. 9. 1870 je bila po uketu cesarja Franca Jožefa spremenjena c. krv. frančiškanska gimnarija v dnevno realno višjo gimnarijo. Sledči patri so ostavili zavod: Godfrid Illebec, Engelbert Vöck, Ehrenfried Zupet, Eugen Hegler, Stanislav Štrahov in Klemen Jelene. Na njih mesto so stopili: direktor Dr. Jan. Zindler in profesorji Fran Uračko, Ignac Hræc, Jan. Zajc, Jur. Margešin, Adalbert Meingast in Michael Pečar; Jozef Sieger, fotograf, je začasno risanje poučeval.

Direktor Dr. Zindler je šen dosegel iz Senja, kjer je bil profesor, tukaj je bil leta 4 lata; l. 1874 je odšel v Gorico; tudi tam je načel slovensko čutečo narodno mladino, ki se mu ni dala upogniti. Tukaj

je stanoval v enouadstropni, visoko nad
Kerko stojecí hiši v bližini mestnega mlina;
dne 9.7. 1872 mu je 37 letna suproga umrla,
la, zapustivši sina Konrad. Direktor
je dal gimnarijskemu poslopiju l. 1871 na
vzhodno - severni strani predelati drugo
nastavitev; dne 20.12. 1873 pa je povabljen
nemš občinstva v veliki šolski dvorani
predaval v električni, o Geislerjevih
cevih; poslušalce je vsebina jallo inten-
sivala in po končanem predavanju
so se dale gozpe in gospodje elektrizova-
ti. Dr. Lindler je umrel 10.8.1913 v 78. letu.

Dne 24.2. 71 je umrel manovrh Jož. Zagar, ki
je 89 let dosegel.

6. 3. ^{je umrel} je svetnik vložnega sodnika Jan. Ajman;
njegova suproga je počajala iz imovite, po-
nasne Luxorjeve obitelji, zapustil je sina
Viljema in hčer Angelo; njih mati je umrla
11.2.1909.

37a. leta 42 po Kr. je prišel
apostol Peter v Rim in bil tam l. 67 Križan;
25 let je med tem pretekel; njegovi nasledni
ki v prvem tisočletju niso dosegli te dobe;
radi tega je nastala navada, da so vsa

šemu novozvoljenemu papežu ob častitljivem
krstilni prijeli besede: lat. v. Petra ne boš
videl. In vendar jih je papež Pi. X. videl
radi tega so se obhajale velike slovesnosti
po vsem Katoliškem svetu. Rudolfov in
Kandija sta bila navečer 16. 6. Kraeno
varovljena; vse mesto je bilo na nogah,
tudi Kapitelski gospodje so se podali
med gledajočo mnogoč. Pi. X. je vladal
31 let in mese. 21 dni. Tudi njegov naslednik
nik. Leos XIII je učastal Petrova leta;
a je bil že zelo bolan; le za 5 mesecov in 10 dni
je pretvoril petindvajsetletnico pape
živanja in v Gospodu zaspal 1903.

Za zahavo občinstva so skor,
 beli mnogostevilni cirkusi ki so prihajali
 leta za letom v Rudolfov in Rakali svojo
 umetnost t.j. gibanost in vztrajnost svojih
 udov. Letos je bil tu cirkus Nava. Izpod
 stuche Bergmonova hišč je bila veru na,
 peljana do Leidlove hišč in se tu na vi,
 sotli lastvi Konečala; po tej vervi so gluma,
 či, njih hčere in sinovi hodili, s Rakali
 plesali, samostolnico vorili i.t.d.

Omeniti hocem ře nekaterce urad,
 niske, ki so tu že več let živeli. Jan. Loger
 iz Cetnella je bil tu l. 1890 v I. gim. var.
 Po Bit sodelučnih pravnih studijah je sem
 pričel, in postal svetnik alkohognega so,
 disča; imponantna in vendar zelo uljed,
 na osebnost; sopnoga Leopolda roj. Ker,
 valt, mu je umrla po rojstvu sinčka

7

26.3.1876. V drugič se svetnik Roger ni
ženil, ostal je vedovec do svoje smrti 4.5.
1903, v starosti 83 let. Pervovojena hči Klo-
tilda, je z svojo prijateljico Alojzijo Rohr-
man, milarejsko hčerkko, stopila na Dunaju
v red uslužnik ; sin Miroslav je dover-
šil gimnarijo in bil sezki načelnik
v Kamniku, Kočevje in tu ; najmlajši sin
Ladislav je postal artillerijski major, a
je umrl že 12.10.1919.

39 b. Jož. Tabouré, glavni davalkar,
odlikovan z zlatim Križem z Krivo, je po
svoji upokojitvi ^{1.12.1875} sprejel službo tajnika
za občino Smihel - Stopice. Nad 25 let
je bival tu in umrel 6.8.1891. Njegov
vnek Emil Hochreiter je doveril tu ljud-
šku šolo in vse gimnazij ¹⁸⁸³⁻⁹¹ + eni živi na Du-
naju kot upokojeni dvorni svetnik in
slovi kot skladatel in virtuoz na
orglah.

396

Tudi inženier Joz. Leinmüller je tu
bival nad 25 let, vsakolatna popravila
starega lesenega mostu so bila njegovo
delo; vsi ki hodijo ali se vozijo po cestah
naj se ga spominjajo. Mnogo stremih
klancov dolnjejskih cest je preložil - omenim
le brzino pri Medvedovi - Gavričevi hiši
v Kandiji, cesto čez Gorjance - da se ljudi
dje in živina ne mučijo po njih in se
ne zgodijo potiški nesreči kakov prej.
Njegov sin Edmund je 1868-71 doveril
tu V-VIII. Leta 1894 je Leinmüller
zapustil Rudolfov in se preselil v Maribor,
a še l. 1897 ga nahajamo med ^{dijajškega} udi pod
pornega društva.

Glavni davčar je postal Matej Turjan, da
slej davčar v Klanniku, njegov v Motronogu
rojen sin Viktor je bil tu 1876-82, I.-VII., in
si je izvolil vojaški stan.

V juliju so stolp samostanske cerkev
z ruševjo barvo polarovali, ki se je želez-
nih plošč dobro prijela.

U septembru je četrtosolec Viktor
Rosina, sin odvetnika dr. Joz. Rosine, na
ocetovem posetju, med gradnjo
Kamnon in mlinom, na ozločenem zem-
ljisu zadeb v slali na neto varpolo.
Zadel je berstati, upajajoč da najde ka-
ke predistorijsne predmete, a načel je
le precejšno doplino. Ta votlina je bil
naravna plet, in res so tam prihodnji
leti otvorili gostilno, ki je le v po-
letnih dneh obratovala, tudi me-
stna godba je tam viasih igrala.
Na tamnošnjem Regliscu si je šel toči,
kar Ludvilk čast 9. 5. 1872 pri Reglan-
ju nogo zlomil; ozdravili so ga, a še
pal je.

54⁴⁰

40 V januarju je prišel general lovski bataljon nadzorovati, v majniki zopet drugi general, ki je drezerno brambo na tratah preglesoval.

Nastala je govorica da je v okolici Ljubljane tolpa roparjev, ki jih ovčarstvo ne more ugnati. Dne 10. majnika je od Šta kompanija lovcev, njim na čelu je stotnik (kapetan) jahal, da ujamejo ali razpodejajo ropsko druhal.

Na pravnik Marijinega vnebovzetja sta dospeli dve bateriji topničarjev z 8 topnicami. Glavna vsebnost je bila to leto na cesarjev rojstni dan, 18. 8. pri vojašnici maso, ki jo je kanonik bral. Tudi mesec čankta garda se je je vedno vdelenila. Vojaki in garda so strejiali, ato leto so tudi tupoji germeli.

51 40

Gimnarijski pouk je nadzoroval do l.
1869 proti Dr. Antonu Jane, ki je bil tu l. 1830
v IV. pervi odličnosti; doma je bil iz Ajdovca,
kjer rastejo bistrе glavice. Še tisto veliko
letо so nadzirali učitelji in učence deželni
predsednik Knec Auersperg in nadzornika
Karl Holzinger in Dr. Matija Vrečko. Ta
dva sta poročala visjim instancijam v
tem smislu, da je vlada sklenila franciškane
učitelje polagomo odstraniti. Posledica je
bila da je število ^{dijakov} pricelo padati; razen
tega so se pojavili priroki Kálošnih proj
ni nikdar bilo.

L. 1871 je učitel A v tretjeholcu B, ki je
bil zelo nemirne narave zapisal v razredno
knjigo: B. moti pouk! Ko je vodil učitel iz
razreda, je B. odperl kateder, v zapisniku
izcertal cerkev B. in jo nadomestil z cerkev

71

5j⁴⁰

A, da se je čitalo: A moti pouči, in Ratešer
zopet zapol. Dr. Findler je B. vključil in
vseh avstrijskih gimnazij. Pet let po nej so se
upisovali rosalfovske abiturienti na dunaj-
ski univerzi. Hocca deus et machina se jim
čisto neprizadovano pri državi Pj in jih pozdravi
kot stare znane. Osupnenci ga vprašajo:
'Kaj Ti počneš tu?' Upisati se hocen v pravni
fakulteto'. 'To ni mogče, vsaj si bil izključen
iz vseh gimnazij', 'Bil sem izključen, moj
oče, višji uradnik v X, me je tam spravil
v gimnazio, letos sem maturiral in sedaj sem
tu!'

Prihodnje leto je bilo v VII. 14 dijetov,
učitel A se je proti njim takoj vedel, da di-
jaki njegovega obnašanja niso mogli pre-
nasati in so mu pokarali, kje je mizar
naredil vrata. Posledica je bila,

daje direktor Dr. Lindber dijake strogo
 Karneval, ki so se čutili vidi nerazlučene
 Razni učaljene in so sklenili zavod zapu-
 stiti; le 4 dijaki so v VIII. ostali, ostalih
 so je nastopilo pot v Retko. Lesli so se
 na glavnem tergu pred rotovjem in
 najeli so si godbo. Slovo je bilo v srce
 segajoče. Ko je godba zaigrala znano
 melodijs:

Muß ich denn, muß ich denn,
 zum Städchen hinaus - ?

so dijaki poognili v poslovitev, in
 na skrivnem ^{se} je marsikatero sko ⁺ pr-
 solilo. — ⁺ V VIII. varred so se le 4
 dijadi vernili. Časi zlate dijake
 prostosti so minuli, ostra sapa je zapi-
 hala - a dobrega sadu ni vodila.

svoje klobuče

570

129

20.7.1947

41

542

1872

41. Leta 1842 se oddihuje po visokih obiskih kih ki so v Rudolfov dosegeli.

Župan Alb. pl. Lehman je le 2 leti županil, na njegovo mesto je bil izvoljen 25.1. lekar Dominik Rizzoli. Na večer mu je meščanska garda z godbo prisodila podoblico. Tme Rizzoli se tu nahaja že l. 1792, l. 1890 je bil žos. Rizzoli v III. raz. Novovirvoljeni župan je bil tretji Dominik, ker sta se tudi njegovo še in stari več tako imenovala, a ko je to kerstno ime v potomcu izginilo, je propadla in izumerla obitelj.

Janez Gregorijc, dvojni hčini posestnik, je zadel tetrov; posledica je bila, da ga je zadele klap in je naglo umrl 20.1.; mesec pozneje je umrl najboljgatejši meščan Jan. Fločvar; in zopet mesec pozneje doktor Jan. Škola; ta je v gordu zašel, je moral tam

46
56

prenoviti in se je prehladil 16.3.

Gimnarijsko poslopje je imelo na vzhodni strani strehe stolpič; $\frac{1}{4}$ ure pred pričetkom pouka je zvon v stolpiču vabil dijake v šolo; ta stolpič so v počitnicah 1872 odstranili in ga z vidanim štoljki podobnim oltarijem, ki so ga postavili na strehi ^{nad} srednjim oltarom pročelja, nadomestili; tudi od tu je zvon blical dijake. K pouku dokler ga ni odvzela prva svetovalna vojska 1914-18, kateror stočine drugih zvonov, ki so habsburški cesarski vodovini pogrebno pesem zvonili.

Dne 18. jul. je dosegel v Rudolfov cesar, jev stric, nadvojvoda Albreht, da nadzruje lovski bataljon. Njemu na čast so postavili na mostu slavolok z napisom: Hoch dem Sieger von Gustorff, v mesto se je peljal med nebravo mnogo zastav z Katerimi so bile hiše okrasene; z rotovjega je vihrala

velikanska črno vremena zastava. Na večer
je bilo mesto bajno varsvetljeno; nadvojvoda,
ki jo stanoval v hotelu K solunci' si je
varsvetljavo ogledal. K slavnostnemu obetu
so bili povabljeni naselniški vrhuncih uradov
z računom ki mu ga je predložila hoteliška
Reither pa nadvojvoda ni bil zadovoljen;
bil je mnogo previsok; na ročovju je zahteval
da se račun po tuobičajnih cenah
skrči; plačal je ves račun, toda preostane
za mestne reverze odmenil; drugi dan se
je nadvojvoda osprijal.

42. 21. julija je dobila sanostansko cer.
Novo sgrajo pred velikim altarjem in sive
ga marmorja; jallo lična je bila, toda nelo,
lito presčbla; o porcijskuli navala po
božinih venitov ni mogla vzdržati in
se je poderla; gruseno so kmalu zopet po-
stavili in jo Kreplješ podperli.

32

42 5m

Deželni predsedniki so Rudolfov
pozasto obiskali in bili vsakdar sijajno
sprejeti. 6. 5. 1868 je prišel Sigmund pl. Hön,
nad-Eggersfeld; 3. 6. 1869 + ^{Knez} Carlos Auersperg,
oba sta se ja gimnazijo zanimala; 26. 8.
1872 grof Auersperg.

2. septembra sta nadzorovale dva gene-
rale na tratah' vaje domobranovcev; to je
bil le prasudium, ker J. q. na malisma-
vin je dosegel nadvojvodstvo Rainer, verhovni
poglavars domobrambe. Albreht in Rainer
sta bila bratanca; nista bila prava strinjsa
cesarjeva, le običajno se je tako govorilo. To
rodstvo se razvidi in sledečih tabelah:

	Marija Teresija		
	cesar Leopold II.		
cesar Franc II.	Karl	Rainer	
Franc Karl	Albreht	Rainer	
cesar Franc Jožef			

Najvojvoda Rainer je prisel v mesto ob 11^h po noči, kjer ga sprejela veličastna razstavljava. Hotelinde Reicher je pa tudi njemu naen pruhudo zavolila; je prejela le prednostni del, ostalo pa mestni večer.

V oktobru so bili tu zopet godei na lok iz Karlovačkih varov, vec let so sem prihajali in Klasične Nomade izvajali.

11. 11. je pel v Kapitlu novo marš p. Konstantin Luxer, franciskan, pridelal mu je direktor p. Bernard Tovk. Obitel Luxer je imela l. 1792 hišo; l. 1809 je bil Franz Luxer nadporočnik mestanske gardo in černe vojske. P. Konstantin je bil lektor teologičnih ved, guardian, definitor, dva Krat, 1898 in 1901, provincijal in tudi apostolski vizitator v galitski provinciji. Pri umesčenju Kapitelskega prostora Dr. Boštjana Elberla, 10. 2. 18⁹⁸ je imel p. Konstantin slovesen cerkevni govor.

Tergovec Oblak je kupil Svijerjevo
hišo v Smihelu z posetom, ki ga potok
Terka voda obdaja; v hiši otvorjena gostil-
na je po preteku nekoliko let prenehal.¹⁸⁷⁸
od Oblakovih je kupil vse ležecce in tyc
tergovec Friedrich Tandler.

Henrik Tandler je tiskal gimnarijsko iz-
vestja l. 1830 z naslovom Juventus sas.
reg. gymnaeii Rudolphswortensis ex mori-
bus et progressie in litteris censa.
V 6 razredih je bilo 171 dijalov med njimi
18 odčenjator; Rudolfovičarov je bilo 18
med njimi 1 stipendiat ofsteha.

Maria Tandler je tiskala 1848 Slove-
niens Blatt. Konstantin Tandler je bil
zadnji tiskar in se je ^{po l. 1855} preselil v Gradec.

Prvi koncu leta se je pojavila vvineka
bolezen; njej je podlegel 1.12. svetnik skor,
nega sodičec Dr. Karl Wolf. Po pogrebni slo-
vesnosti je ležal še eno noč v mrtvašnici,
ker je bil morebiti le navidezno martev.

55⁴²

L.D. Matel 3. razr. je bil p. Amand Mauer iz Zagradca; učiteljeval je tu 1863-82. Moji sosedci so bili

Bartel Matija iz Minepeci 3., 4., I. potem je postal pri poljedelstvu na včetovem domu.

Bewar Franc 3., 4., I., potem sem ga prehitel; doversil je 1875-83, I.-VIII. in je postal davkar, bil je tain najmlajši sin zdravnika Val. Bervarja. L. 1865-72 je Bervarjev pomožnjec ^{Franz} doversil te I.-VIII. in je postal uradnik pri mornarskem komisarijatu v Pulju, pa je zapustil po nekoliko letih to službo in se je podal v Kapucinski red.

Hudovernik Janer iz Štene, moj sivoški od 3. do mature. Njegov oče je ostal na svoja stare leta sodni pristav v Černomlu, od tam je l. 1872 tukšem priromal. Radi pomembanja sodniškega izpita je vločil v pristavnistvu in je bil kot tak upoštejen. Z svojo soprogo

5t

sorodkinjo stiskega župnika Janeza Hineka
je imel 3 sine, vse trije so gimnarijo tu
doverili, vba starejša brata skupno l. b. o. z.
Ludwig je vstopil v Maribor v seminarijo.

Jan. Hinek, Metličan je bil 1821 posvečen in
glasbeno nadarjen in je za svojo demantno
maso 1881 zložil Slovenci. Tisto nedeljo v
juliju je slišala Stična bo Slovencu dva
krat, ob 6^h zjutraj, ko je šel demantnomačnik
Hinek v cerkev, in ob 10^h, ko je novomačnik
Ludvik Hudovernik v spremstvu p. Hugo-
lina Šattnerja Gloria zapel. Ludvik je
v mladih letih kot izboren organist
in stolni vikar 14.1.1892 v Mariboru umorj.

Njegov brat Aleksander se je v pravne štu-
dije podal, bil je Narodov' dozivnik že
v gimnarijskih letih in potem notar
v Kostanjevici, od tam se je preselil v
Sublano kjer je mnogo let deloval;

5 u. 48

z svojo soprogo je imel hčer, ki jo sloveli
radi svoje velikosti. V svojega najmlajšega,
ga sina Janeza je bila mati vsa zavetovana
ni hotela videti njegovih napak, on jo je pa
za nos vodil. Tgil je moralno polvaren jⁱ
pot 8 letni deček, ko je iz Lernomlja prišel

Tvec Martin iz Šamica, 3. 4. I.-VII., je moral k ve-
jarkom oditi

Dnafelc Alojz iz Smihela 3. 4., oče je bil Projac;
starški brat se je v Kandijs pričenil.

Kopac Leopold, 3.; prehitel sem ga.

Gos Joz. iz Čabjevasi, 3. do matura.

Lakner Joz. 3.

Ogulin Anton iz Lenovca v Beli Krajinu 3.-VI.

l. 1872-80; odsel je z skočom Jan. Vertinom,
Lernomalcem, ki je bil tu 1859-62, I.-IV. v
Ameriko, in je tam svojemu blagemu znacaju
primereno duhovniško dostojanstvo dosegel.

Parma Rudolf iz Tersta je tu stanoval pri
svoji teti, tergovčavi soprogi Mariji Kastelic

roj. Parma, v Kandiji, doversil je tu moj ljudski
človek in je bil moj sovolec do julija 1974. V njem
je plula vrča laške knjig, ki se dokumentirala
v njegovem stasu in kretanju. Enako tudi v
njegovem starejšem bratu Vittoriju Parma, ki
je bil tu 1841. l. lev III. in slovi kot sloven-
ski skladatelj.

Njih oče policijski svetnik François Parma je od
Kapij zadel umrl 13.12.1895 v Metliki, imel
je 3 sestre. Marija Kastelic, ki se, ko je njen
sin Franc preuzezel tergovino v Kandiji, v Me-
tlico preselila in je tam 24.2.1899 v 69 letu
umerla; Alojzijo Prosenik v Metliki, in dav-
njevo suprugo Antonijo Klozar v Metliki, ki
je 4 dni za svojo sestro Marijo Kastelic, 28.2.1899
umerla.

Dva Antona Klozar sta tu študirala:

Klozar iz Ribnica, 1859-69, I.-V;

Klozar iz St. Vida, 1864-70, I.-VI.

Setinec Benjamin iz Kostanjevice 3.-III.

43

x je umrl v 21. letu na jetku o Veliki noči 1884.
Zupanič Žaner iz Podturna pri Toplicah 3.-VIII.
Zavodnik Karl iz Žuremberka, Feliksov
 brat 3., 4., je odsel v Slovžjivice, a je umrl
 pod bogoslovem T. Lstnikom 1885.

140

22.7.1944 44

1873

52

44. Od kar je prenehela Tandlerjeva
tiskarna obustovati je Lublana prešerbovala
Rudolfov z tiskovinami; v tem letu se je tis.
kar Vincenc Boben tu naselil in otevoril
svojo tiskarsko obrat v Florijan Semenovi
hili št 73.

Tukaj je v Belistrajini vaksajala živin,
Ma kuga je došlo iz Lublana 16.1. 124 moč
polka Glohenlohe, da napravijo Kordon pre-
ti oklepnim krajem; vkljub tem varnostnim
naredbam je izbruhnila živinska kuga tudi
v Rudolfov v početku decembra.

21. jan. je odšel 7. louski bataljon; sem
je došpel zoper 19. louski bataljon, brez
zgodbe.

23. jan. so se verišle volitve v mestni
zbor pri katerih so mestčani složno nastopili:
Izvoljeni so bili v 3. naravdu: Rizzoli,

44
52

Roman, Kalcic, Ferd. Seidl, Oblath, Durini;
v 2. varž. Dr. Bucar, Glouški, Kastelic, Mechora,
Pauser, Vidic; v 1. varž. Lehman, Dr. Skedl, O.
gorsc in svetnik alkog. sodišča Dr. Leitmeier,
ki ji se le v decembetu nanaša umorlega Dr.
Karla Wolfa dosel, Wagner.

Dne 19. 4. se je poročila nadvojvodina
Gjelsa, cesarska hči z bavarskim princem
Leopoldom. Mestni zbor je radi tega skle-
nil ugležbovati Gjelsino ustavovo v vsakoletnem znesku
50 goldinarjev za dijake domačina. Hvaleno
moram priznati, da sem tudi jaz ki leta to
dobroto učival. Kdo jo je pred. menoj im-
mel, mi ni znano; za menoj pa jo je, če se
ne motim, Gregorij Viktor prejel.

Dne 7. junija se je vločil temeljni kamn
za Narodni dom. Vie hiše skoli bodočega
doma so bile vkrasene z zastavami, le

na pol poderta Nasiceva hiša seni soglaša, da z slavnostnimi obredi. Ob $\frac{1}{2}$ q^h zjutraj so pripeljali omenjeni temeljni kamen pod kamenko in Bersilino, ob $\frac{1}{2}$ q^h je bila peta mašča v Rapitlu, ob 10^h so se pričele sl. vesnosti vlaganja. Nebrojna mnogica ljudi je prisestvovala svečanosti, petje in gouba se je varlegala daleč na obrob. Govorili so Dr Zarnik in Dr Bošnjak iz Lubla, ne, Pfeifer iz Križkega, Novatil in Baron Tranicani iz Metlike. Slovesnost se je zaključila z Simon, Davorin Jenčovo himno: Naprej zastava Slave ja Tabora in Rudolfovou ni bilo; menim pa, da je vlaganje temeljnega kamna, glede ukrepitve narodnega duha na Dolenjskem, toliko priporočlo, kolikor so to tabori učinkovali.

Prveto leto se je pridno zidalo; še pred nastopom zime je bil Narodni dom pod streho.

a/ Bratje Simon in Davomin Ženko sta imela strica p. Mihalca Ženko, ki je bil tu profesor 1839 - 51. Ta je Simona v Rudolfov pozval in zanj skrbel dočler je doveril vseh 6 gimnazijskih vajredov. Stric ga je nih francoskime, latinske in slovenskikh jekikov.

45
6.6

45 V aprili sta bila tu dva genera,
da 10.5. je bila vojaški nabot, načeloval mu
je marsal-poročnik Pirkler; v juliju je dosegel
lo 12 oficijev generalnega načelnistva, da
narišejo natančni zemljišvid okolice v
primeri 1 km = 750 m ali 1000 Morakov. Rudolfov
ima znanko: pas (zone) 22, raz predel (col.,
lona) 12 in se varterja na severu od Velič
vorha (severno od St. Vida) do Lukovce v
Bostanjski župniji; na jugu od Seč v
polomski župniji pri Hlinjah, do so žederti
na Gorjancih. Oficirji so vse avstrijsko ce
sarstvo na talle enako velike dele, Karto,
grafeno upodobili.

Austran mostu je v Hlandiji prva
hisa na desni strani mitnica, druga Tovšek,
tretja in zadnja vulgo Straubel; na levi
strani tergovec Kastelic, mesar Purič,
Šember, Petko mizar, Bolnar Kovac

45 6c

zadnja hiša je bila last Gulacija iz Vante,
v njej je stanoval Šiper Kesilan.
Na metliški cesti je bila Štancičeva hiša, Mer
narsičeva, Medvedova - Clarijeva, po presledku
Sergantceva in Potokarjeva - Legova. Na ko
stanjevišči cesti na desno so stale hiše Kroja
ča Pisera, Makovčica, Kočjareva, Količ,
Kova, zadnja je bila Knezova, na levi strani
Vindšarjeva, Pugelnova, Majntingerjevi dve,
nasproti mitnici ^{je bila} Tergovina v Rateri je Kri
štok propadel, za njim naovo takoj Benedikti,
trajiko je vodila gospa Omejc, nad trajikom
je bila gostilna Falkš, v tej hiši je bioal
irhar, na njegovo ime se ne spominjam; v na
slednji hiši je bival Klobučar Hunc; na strani
studenca sonjar Brabc, porica Pica in
zadnja hiša je bila baronija Kopšiča, vodom
Korosca.

Dne 14. junija je nagloma umrl
mesar Puiar; njegovo hišo je kupil mesar

Franc Pintar in v njej otvoril gostilno, pri
lipi! V tej hiši je dobil stanovanje profesor
Franc Šuklje z svojo novoporočeno suprugo
Roxo roj. Rosina.

26. junija je došpel iz Lubljane zdravnik
Pajhel, ki je tudi prihodnja leta sem priha-
jal.

Toda je 19. julija počila Feriško goro in mnog-
zo drugih krajev v okolici, tako nima ob-
iskuje lepe, redovitne dolejske postrajine
prav pogosto.

Od posestnika Škrema je kupilo mesto 9.10.
mlin za 17.500 gold. in ga je dalo v najem
Rozmanu in Mechovi.

Obitelji Škrem vsem le malo, bila pa je
zelo invovita in ugledna, dvonadstropna
hiša na velikem tergu je bila Škremova.

Ferdinand Škrem je bil l. 1862 član Ra-
zine, l. 1875 je postal poštar v Planini
pri Radovcu; njegova hči Pavla se je

omorila 30.8. 1880 z poročnikom Karlom Krausem,
njen brat je postal kontrolor pri davklariji v
Ribnici 1887.

Skrem Aleksander in Lodi 1856 I., Franc in
Metlika 1866-70, 4.- IV. Viktor in Rudolfova
1866-72 I. - III. ~~ni bil tam temenož Metlike~~ rojena
Veliki posetnik Anton Smola se je poročil z
Klotilda Skrem, ki mu je b. sinov in 4 hčere
roclila.

Dr. Andrej Vojska, svetnik okrož. sodišča je bil
poročen z Berto Skrem, in je v Skremovi hi-
ši stanoval, št 91.

46 Okrajni zdravnik Dr. Sigmund Bucar je
bil vadi svoje narodne zavesti 15.10. sluz-
beno v Kocujo premeščen, na njegovo mesto
je šem od tam prišel Dr. Ferdinand Pöhl.
Dr Bucarjev sin izvezban prevec, je slovel
po svojem junastkem tenorju.

Potindvajsetletnica vladanja cesarja ^{be}
 Franca Jožefa se je 1.m. 2. decemb. slovesno obha-
 jala. Kallovo poroki nadvojvodine Gräče
 19. aprila, je mesto na večer l. 12 zazarelo
 v veličastni varsvetljavi. Posebno lepi trans-
parenti so bili na rotovžu, vojašnicah, v
Krajnem glavarstvu, gimnaziji, tiskarji
Bobnu, usnoveju Vidicu, Rapit. stolpu
 i. t. d. Naslednji dan slovesne službe božje
 ob 8^h v samostanski cerkvi za gimnazijo,
 ob 10^k v Rapitku za vse javne urade, kar
 se je epoh pri vseh dinastičnih slavos-
 tih vsakokrat zgodilo. Da je missaenka
garda in njena godba pri teh sloves-
 nostih sodelovala in jih bistveno prouzdej-
 nila, se ravume samo ob sebi.

Se eno šolsko leto je tu ponovil novovo-
 slovje profesor Joz. Ogrinec 187°; spisal je gle-
 dalistko igro: „v Lubljanu jo dajmo.“

47 Mnogim ljudem se je l. 1873 srečno pričelo, a žalostno končalo. Beseda napredek' je navduševala ljudi; vse je hotelo biti napredno. Posebno Dunaj je hotel korakati na šelu napredka; da to vsemu svetu postavi, so otvorili dunajski velmogotci svetovno varstavo. Vse kar je imelo dovolj denarja, je vvelo na Dunaj si svetovno varstavo ogledat. Tudi Kranjska denila je bila častno zastopana. Vitor Franc Langer je dal v Sladiji pri Kiparju Husulanu narediti dolenjski Korobec-dvojnik; prednos ga je poslal na Dunaj je bil na ogled postavljen. Delo je bilo verlo dobro in smo se Dolencji z njim lahko ponosili. Tudi nobolito

70

47
69
Rudolfovčanov se je na Dunaj podalo var,
stavv si ogledat.

Duh napredka je ljudi osamilj, prepov
versno so živeli, mesto rednega dela
je bilo uskovno veseljacenje na
dnevnem veda, niso racunali in njih
stroški so presegali dohodek in priče
la so se podicati velika poštjetja, ban,
ke, branilnice. Tovarne so zalačale
z blagom veletergovce, in ti, male ter,
govce na kredit. Ker so pa mali tergov
ci řez mercu živeli, blaga veletergov
cem niso mogli plačati so prišli na
boben : mala tergovina se je zrusila.
Enako se je zgodilo z veliko tergovino
in tovarno. V Rudolfovju sta v lisi
gospo Amalij Rocina št 94 napove
dala dva tergovca zapored konkurr,

Mayntinger in Humer; Lemic je dovolilat ⁶⁷
prosodel, Rizzolijev brat Alojz je imel lepo
tergovino v špitalski ulici v Ljubljani; tla
je nakon živjet; tudi Karl Seidl je u-
stavil svojo stetinarsko obert in je mesto
zapustil; Durinič je tergovino za pol leta ustavil.

Tudi denarni izvodi in branilne niso
mogle vtrajati; mnogi branilci, ki so imeli
svoje težko prislužne prihranke v braniln-
cah, so vse izgubili; a tudi Langerjevo-
grajscine so se v svojih temeljih pretresle.
Kdo je pametno in varčno živel,
je prenesel te čase brez škode in takih
mož je bilo še dokraj, ki so se napuščenu
napredku uporli in so le z postenimi
neumorim delom napredovali.

V tej dobi sta živila dva sploš-
no znana moža, grivobokop Petelin, in
mestni stražnik Adámec.

48. Na Alojzijev dan smo imeli
 slovesnost povega so obhajila. Izbrali smo se v 3.
 varrede, od tam nas je Ratchet p. Metod Poljanski
 v pluvialu v cerkev peljal. Med povoobhajanci
 sta bila tudi Karl Rozman, sin povega mestnega
 ga svetovalec, in Emil Pizzak, čevar več je bil
 davčni uradnik. Rozmanov več nam je pre-
 sverbel južno v berslinskem gradu, Kamor
 smo o njih populatne odški. Pogosteni smo bili
 z belim kruhom, mlečno kavo in izbornimi
 pini, sladlini česnjami. Na povratak čez
 Kapitelki hrib smo morali marširati ka-
 kor vojaki pod poveljništvoom Pizzaka, ta
 se je pred Rozmanovo hišo v imenu nas vseh
 g. Rozmanu za prijetno pogostitev glasno raz-
 hvalil in svoj govor končal z trikratnim
 živjo!

Ustopeči v 4. varred smo dobili tu dva
 učitelja P. Ligismunda Feraj, in njegovega po-
 močnika p. Ehrenfrieda Zepet. Ta je

48

bil Lubljančan ņe precej mlad in je bil
v letih 1868-71 na gimnariji zaposlen, 1871-75
na ljudski šoli; potem je postal gvardijan v
Kamniku, zatem je bil v Lublani in v letih
1890-94 zopet ljudski učitel v Rudolfovnu.
Ker je bil Lubljančan in prej gimnarijski učitel
se je odlikoval po neli eleganci od mojih do-
sedanjih učiteljev; imel je skoraj ni se izrisal,
z njimi je ponosno po učni sobi korakal.

P. Sigismund je bil postaren go,
spod, njezovo vitko visoko postavo je sicila glava
z vencem srebernih las. Rojen je bil v Zapogah
pri Smledniku, obraj Kranj; po dovršenih šolah
je bil tu šem za učitelja poslan, kjer je delo-
val 41 let. Se predno sem postal njegov
učencev v 4. razredu sem bil že njim dobro znan.

Bil sem namreč že par let prej pomo-
žen ministrant - nekoliko časa sem tudi v
Rapiblu ministrial in tam celo nekaj Drajcar,

jev zaslurišl, cesar v samostanu n' bilo, a
 vendar mi jè bil Kapitel preveč od rok - razen
 tega sem bil p. Sigismundov pomagac pri nje,
 govih delih v šolskih sobah. Kot direktor me
 je večkrat political, da sem pod Klopmi po-
 glejšal če so deske. Vaj postkodovane ali nje
 na njih nastajo gobe, te sem moral jaz odstran-
 niti; postkodovane deske pa pa p. Sigismund
 sam popravil, bil je več mirar in imel
 vedno potreblju orodje in Ratek deske z seboj.
 P. Sigmund je imel lep, sonoren glas in je pou-
 čeval petje, kar pa mi nismo upostevali
 Kot učni predmet in smo se derli na vse
 garlo. Pri pravih šolskih predmetih je
 pa vladala stroga disciplina; ko pa je mi-
 nula ira poučka je bilo tudi resnobe. Ko
 nec. Nekdje sem jas nev razred iz tira
 spravil. Vnizjih treh navarednih smo pred
 poučkom in po končanem ^{poučki} glasno slovensko

molili, tudi v 4. narodu je bil ves pouček
slovenski, molili smo pa nemško. Po pouku smo
tako molili: Segne Vater diese Lehrer,

die Du durch des Lehrers Mund,

Deinen Kindern machtest Kund...

Nelo popoludne sem jo pa jaz glasno veral:

Segne Vater diese Lehrer,

die du durch des Lehrers Hand

und durch Pater Sigismund

Vsi so me pogledali, tudi p. Sigismund, ki je
pa dalje v molitvi vztrajal in razbukano
situacijo v red spravil. Po končani molitvi
so vse odšli, jaz sem moral ostati pričakujen
zasluzene karne. Pa je m' bilo, p. Sigismund
me je posvetail in me izpustil.

P. Sigismund nam je dajal precej težke ravnin
čunke naloge; večkrat je povodarjal: nači,
nati znači mora vsak človek, sicer tempi ško,
do. Izmed patrov ki sem jih imel za učitelje

v ljudski šoli je bil P. Sigismund najboljši.
imel je dobro metodillo in veliko poterpečljivost. Glede njegovega vedenja morem pri-
znati: p. Sigismund je bil svetnik. Cesar ga
je odlikoval za njegove zasluge z zlatim Rüjem
z Krivo. Slovesnost izročitve cesarskega priznanja
so je očuvala v gimnaziji dovrani; v neozornosti
ljudette Žole in gimnaziji; obrajni glavar Bel
je pripel 'poničnemu meniku Križcu na redovno
haljo; na kar se je odlikovanec sposobljivo zahvalil.
Kosil pa p. Sigismund ni; le ko je pesel
deželni predsednik Knez Latar Metternich v Ru-
dolfov, in se je sprejema udelerila vsa šolska
mladina, si je moral p. Sigismundi zlati Križ
z Krivo pristeti, storil pa je to na tak
nacin, da se je le od reudečega traku le malo
pram videl.

L. 1877 se je p. Sigismund od Žole poslovil, bil
je pa še potem učitelj bratov Laidov in vikar.
Bolan ni bil; zadnji dan njegovega življenja

mu je zjutraj pri molitvi na stoni prislo
slabo, peljali so ga v njegovo celico, podelili
mu su poslednje olje; sv. popotnici ni mogel pre-
jeti; ob 10.^h dopoldne je svojo blago dušo izdih-
nil. 18 jan. 1882; imel je zelo slovesen pogreb,
ki sega jaz osmošolec, radi boljni nisem mogel
udeleriti.

Uporovčile l. 1841 tolari p. Sigismund od
licenčke, ki v prihodnosti ne bodo dobili ni-
kattih decil; l. 1872 se poslavljaj od večen,
soc H. parreda; l. 1873 objavlja § 17-32
nove soleške postave; l. 1874 pa na nazoren
način razkrleda razliko med staro in
novo mero in uterč.

24.7.1749

48
60-

1874

19. Rudolfov je bil v tem času vojno in uradniško mesto. 21.5. je nadzoroval lovski bataljon general-marsal John; 16.7. sta bila 2 generala nadzornatelja in 9.10. general Smerling. 3. marca je došlo iz Lubljanice 862 mož Kronijskih žancerov, polka baron Kuhm, it. 17 na potu proti Slovinskem, kjer Kordon proti Živinske Kagi, ki je se vedno tu in tam nastopala. 16. aprila se je poslovil 19 lovski bataljon, ki je tu 4 leta bil; 9. majnike je dosegel 7. lovski bataljon; koncem avgusta so se veriščile velike brambavke vaje na tratah; razen tu garnizuirječega brambavkega bataljona, se je seslo še 800 mož brambavcev K vajam; ti so v vseh privatnih hišah in v kolikih naseljih stanovali; v mestu je vojaštva kar nergolelo.

15.4. so visjo šarovo prejeli nekateri bremboški oficirji, 13.11. nekateri hrvatski oficirji; obakrat je zapel boben in je godba slaonostav zadržala.

Osterbriško mostu je imelo svoj širok čoln, ki je bil vedno pod mostom zasidran; tudi nekateri privatniki so imeli svoje čolne, tudi tabli z silvastemo Loucema, le za svoj vsebo pribojni so se pojavili; v aprili so si omislili nelli uradniki velik čoln, ki je imel mizo in streho, stal je 27 goldinarjev. Na predvoju so Janeca Nepomuka je Kerkla oživela pomor, gih na njej plavajočih lucirah.

To leto so marsiktere hizé svoje gospodarje menjale. Vitez Langer je kupil od Kostlarya Gorema hizó za 1600 gold, Ferdinand Seidl od Karla Seidla za 7000 fl., Jermanca iz Laze od Terezije Rizzoli za 1300 fl.; v tej hizi v bližini vojašnice, je otvorila gostilno, med gosti ki so to priprsto gostilno obiskovali je bil tudi upokojeni profesor Janec Tordina.

a

a

postverba se mu je dopadla, še bolj pa
Jermanca in jo je za svojo ženo vzel, ta
ko si je ta passer solitarius po mnogih
letih sanjevanja pripravil prestop, na Mate-
rem je do svoje smrti sladko počival.

V Šmihelu je bil učitel in orga-
nist Alojz Jeršič; je lepo igral na novih
orglah, ki jih je Mandlin iz Trebuja zgotovil.
Mot ljudemki solas sem bil čestovrat v Šmihelu
pri službi božji; sem bil usalkovrat dobro
došel, ker sem z nogo meh pritiskal. Jeršič
je imel lepo brado in sonoren glas; poro-
čil se je v Rudolfovou 9. 2. 1874 z Amalijo
Andrejem. Po njegovem odhodu je postal
njegov naslednik prečenski učitel in orga-
nist Novak. Jeršič je odšel za naduži-
telja v Trebuja.

Poi Andreju so stanovali mnogostevilni di-
jaki, klobucar in hrični posetnik se je za-
 svoje dijake, ce je bilo potrebno, krepko
potegnil. Karl Andrej je nastopal sa-
 mozavestno Mot mesčan.

49 50
6.5

je bil tudi upoljjeni profesor Janez Gardina,
postrežba se mu je dopadla, se bolj na German,
ca in jo jo za svojo žens kel; tako si je ta
pauper solitočins pripavil prostor na Materem
~~je do svoje smrti sladko počival.~~

50. O polstarih dneh je bila mnogokrat luda
~~susa~~; oster ^{Antony} ~~Franc~~ Kastelic iz Kandije je v
takih prilikah vodil procesijo k sv. Ani na
Grabnu; zbral se je vsajlikrat precej ljudi.
Zar sem se par let takih procesij ^{erga} nodelal.
Kastelic je bil prej trgovec z suho robo;
njegova molitev ^{je bila} krepka a tudi smešna, ker
je hotel sv. Ano prisiliti, da mora skriž
izpositi. 7. 4. 1877 se je poročil z udovo Štembur.

V majnku je dobila Kapitelska cer.
Kao nov Krijev pot, blagoslovil ga je p. Pcr.
nared Vook, vsalla tabla je stala 100 gold.
v romanisti stilu so obesili tablo z gotičnimi

5965

lesenimi oltvičji, vtraki fial pa niso in lese
temveč iz papirne mase. Tega razen mene
beritkone nikče ni vedel, kar sem prihajal večkrat
h Mizarju Kušljanu, nesvoj ravno tisto je o.
Kraske zlatil; oparil sem da vtraki niso
leseni ampak iz steklenega papirja. Tukaj
je tla imihelske procesija sv. Reginje
Telesa nino hčic v kateri je Kušljan stao,
vel, je vtrasil vtrala z solami in predobami
svetnikov, ki jih je v delu imel in na ta
način veliko pozornost vzbudil.

To leto so bile tukaj prve javne porotne
sodbe, vodil jih je sodni nadsvetnik iz Grad.
ca, Heinricher. Na zatočju vlog sta
so morala z duhovniki usesti: 65 letni
sodržki župnik Fox. Lestjek je bil obdeljen
varžaljnja cesarjevega veličanstva, ker je
na pričnici vzel, da je cesar veri sov.
narne solne postave potrdil. Obravnavata

je vrbesila silno veliko pričkanja pro in contra; tudi Kapitelski vikar Tomaric, ki je bil prej Kaplan v Ribnici, je nastupil kot priča. Župnik Lesjak je bil obsojen na 3 mesec za poro; ta si je obsodbo takto hudo tolmacil, da je, predno je Kacen nastupil, umrli.

42 letni polomski župnik Bogolič Mihalj je bil obdeljen, da ščuva ljudi proti državnim postavam. Bil je opriščen.

Leta 1841 po toči poslobovani kmetje so dobili 8. junija podporo v znesku 30,000 gold., a 12. augusta 1874 je toča zopet vse pobile t.j. dva meseca po prejeti podpori.

4. sept. je bil pri Toplicah medved ustreljen; pripeljali so ga na glavarstvo.

13. 12. je zem olvoril pelkarijo; mesto je imelo 4 pelle in se lastno pršnico.

20. decembra se je bliskal in gromelo Ra. Kov v poletni vrvešini.

Zadnji dan meseca oktobra je bil župan pozvan naj se poda v Lubljano in pri druzi deputaciji, kli se bo na Dunaj do cesarja podala, da izprosi gradjenje dolenske železnice. Župan Rizzoli, ki je na Dunaju farmacijo študiral, se je takoj na pot podal. Deputacija so tvorili ti člani: deželni glavar Kaltenegger, Langer, Flocevar, Pfeifer dr Safer, dr Lasan, dr Supan, Dekuman, župana iz Visočgore in ir Hudega. 6. nov. je bila deputacija od cesarja sprejeta; potem se je podala te K ministarskemu predsedniku Auersper gnu, K finančnemu ministru Depretis in tergovinskemu ministru Bankansu.

20. novembra so dospeli v Rudolfov traje inženirji in so pričeli z delom za trase, nauje dolenske železniške proge; različni koli in stebri, in na njih priterjene deske z znaki, so označevali delovanje inženirjev.

57. Ussopil sem 15. sept. v I. gimnaz.
 našred. Koncem julija so janustili zavod
 direktor D. Lindler, profesorji Ant. Lančner,
Joz. Ott in Paul Tomášik; enako tudi p. Burk,
hard Svinder in p. Regalat Stancer, ki sta
 pa tukaj ostala.

Rojak p. Burkhard Svinder je poučeval 36
 let, 1833-74; učil je dijalektično dostojnega
 vedenja in verl je na to, da se lepo obnaša,
 jo, zato je bil znan le z imenom „gospod“.
 Rival je še nekoliko let tu; potem so ga v
 Lublanu kot nenuškega spovednika pozvali.

Pater Regalat Stancer je bil rojen na Mir,
 ni in se je šolal na univerzi v Innsbrucku,
 skupno z Rudolfovčanom p. Serafinom Pram-
berger, ki je bil profesor v Parizu. Na tukaj-
 šni gimnaziji je deloval 14 let, 1860-74, ostal
 je v tukajšnjem samostane, kjer je strogo
 ascetično živel.

74

57
62

Na novo so vstopili pravocašni Poljaki Joz.
Ogorek, stajerc Leopold Kopivisch, vojak Anton
Serganc, čenskičan Antec Ricdel in vojak
p. Ilugolin Sattner; ţe le teden po priestku
ponka je došpel iz galitskega Brodaja di-
rektor Jan Fiser, ki ga nam je predstavil
p. Bernard Volk, stvarniči vrata šolske sobe,
z besedama: erste Klasse! Mnogi izmed nas
so si upnili zagledavši ga, ker nič nilega
ni sijalo in njegovega oblicja. Tudi Fis-
ler Juli Tus je kot suplent nastopil na
vojo slurbo.

Rarrednik v I. razredu je bil Kopiv-
šek, kar je ostal do dovršenega IV. razreda.
Previ včas ni bil slab, toda sčasoma se mi
ni priljubil; bil je nagle jere, da celo
togoten je naredilo postal in nas zmerjal.
da smo leni. Ketter lena Kerka - a njegova
marljivost se tudi ni dala primanjati
z bistro Savinjo, ker je imel izpite le za

nizjo gimnarijo, kar se je pa šele pozneje zvedelo, ko se je moral v univerzitetovi profesorjiev naraj pomikati.

Mitel geografije je bil Franc Šuklje. Rancem leta je naručil, da bo prihodnjo uro vse učence iz celoletne tvebine izprataval, naj se dobro pripravijo. Leta pa koče kdo že danes k temu izpitu prijavite, to balsko stor! Pa sem si mislil: prihodnjo uro ne bom prav nič več vedel, kakor sedaj sem, pa sem se oglašil h takojšnjemu izpitu, sa vprašanja sem dobro odgovoril in dobil: lobenswert. Zar sem smatral Šukljeja za Nemca, ker vse leto nisem ne ene slovenške besede iz njegovih ust čul, ni mi bilo znano, da je pred par mesci - gimnaz. izvestje l. 1874. prineslo njegov spis o početnih 30 letnih vojških v slovenškem jeziku, in to v času hudeh bojev med Nemci in Slovenci, in je bil Šuklje razen tega profesor nemščine in zgodovine.

51a

14

za 51a

Slovensčino je poučeval Horvášec ^{za 51a} Žarko Wang, imigrantna oseba, a jeko dobrodružen gospod. Tivali nam je opisoval rojatz Anton Derganc ki je v Ptuju došel.

51a V petju nas je uvil mladi pater Hugolin Sattner; njegov oče je bil postri u. radnik in je v Kandiji stanoval; njegova mati je bila Metlicanska ^{za 51a} Zutraž; radi tega so ga mnogi, ki jim je bilo ime Hugo lin tuje, imenovali: Zutražev gospod.

12. 7. 1874 je bil v mašniška posvečen in taljen na ljudski šoli kot učitel nastavljen, da so ga njegovi predniki tudi za organista in hkrati za učitelja petja na gimnaziji imenovali, in stem dosedanjega organista veleraslavnega prof. p. Rafaela Klemenčiča zelo žalili; tega se menda niso zavedali. P. Hugolin je bil redovniški skor in skor; njegovemu neumornemu trudu je prislorati

da so se muškalne prireditve v prospeli dijas,
 nega podpornega društva vedno velo izver-
 sile; on je izvečal Ludovika Hudovšnika
 in Emila Hschwaetza v glasbenika. V
Dolenjskih Novicah je popisal živahno dijas.
Ko življenje njegovih dni, ko so se dijati
mogli se prosti gibati, kar poslej ni bilo
včemo mogoče. 1912. st. 9.

Moji rošolci v I. gim. varredu in razen
 že imenovanih so bili:

Dular Janec iz Tavte vasi, njegov oče je bil
 lastnik hiš v Kandiji v Rateri jekipar Hu-
ilan staroval; I. II. III.; potem je ostarjal na domu.

Kovac Janec iz Lakovca pri Dobernicu; 3. 4.,
 I. - VIII.

Pelko Janec iz Toplic 3., 4., I. II.

Rozina Karl, brat Eduarda Rozine, I. II.,
 po IV. var. je zapustil gimnarijo

Spiš Roland, I.; njegov oče je bil stolnik
 v Lovškem bataljonu

51a 7c

Vseh pervosolev nas je bilo 25, vseh gimna,
zijev 95, v obojnem obrivu najnižji šte,
veliki, od kar zavod obstoji; vsečato smo
se pa mi pervosolei Krepko deržali, ker je
25% ploversilo gimnazijo

26.7. 1947

52

173

1875

52. Rudolfovčani so radi streljali.
l. 1807 so si seridali svoje strelisce ki je
blizu mestnega mlina; od tu so naboji
frenčki čer Herold v Ragov log, kjer je
Celestin Wolf v varnem vidanem zavetju
tičal in po usakem strelci naredil naj
je naboj razdel.

Slovenski bataljon je imel svoje strelisce v Smo,
letovem gozdnu pri Čebrijavi; kadar so ve-
jaki z svincenimi progłami streljati pre-
nehalili, so progle poiskali da jih z seboj
vzemo; toda to izklanje je bilo veskrat le
poveršno; ko so vojaki oddorvali, so
pričeli civilisti porovnejše iskati; in so
se manjšatero droglo izkopali; orglar-
ski mojster Mandlin v Trebuju jih je
potreboval in dobro plačeval.

173

7d 52

Tretje streljice je bilo v Louvanovem grodu
pri Lovčni, tu so se vadili domobrambovi
v streljaju; na tem jallo prostovrem streljicu
so se prejale veselice in ples; o
lepih poletnih nedeljah je bilo ta zelo
živahno, ker se je streljalo in plesalo.

15.6. je prišel nadzorovati general-marsal
Levon Kuhn; 14.7. pa repet Pirkler. Oba
sta bila slovno sprejeta.

1.4. je bil imenovan president Gorčan
presidentom Lublanskega deželnega sodišča,
mestna godba mu je privedila serenado,
enako tudi glavareju Etelku ko je bil imenovan
novam vladnem svetnikom. V majnici
je dosegel novi president okrajnega sodišča
šča Vincenc Jevniker iz Lublana, v sept.
tembru pa svetnik Vidic, dotlej ukrajni
sodnik v Litiji. Dr. Viktor Leitmeier je bil
tu le 1½ leta, in odšel v Lublano.

Pouk na gimnaziji sta nadzorovala Jan.^{7e}
Solar, ki je bil po par letih nadzornikom
v Dalmaciji imenovan; in Dr. Matija Vrečko,
moč nemškega mislenja, ta je bil na Dan
naj v ministerstvo porvan; njegov sin
Alfred je dovrni svetnik in profesor prava
na univerzi v Trnovostu.

Učiteljica Ernestina Kern je dokončala
 svoje delovanje na desetki šoli; njeni meseci
 je zavzela nadučiteljica Wilhelmina Pec, in
 učiteljica Amalija Klaničar.

53. Prost Simon Vilfan je prejel
 od cesarja red železne kronske 3. verste, s Rate,
 rim je zdrževalo plemstvo. Kapitelka cer.
 Ker je pred leti
 ker je ^{pred leti} gotovo imela veliki altar iz barve
 stobe, to se da iz tega sklepati, ker so bili
 vsi šestovi stranski altari leseni in iz
 barve stobe; prost, ki je dal te naredi,
 ti, je postavil tem primern veliki altar.

53
77

Jar tega altaria nisem videl, pač pa šestere stranške in tudi barvini veliki ollar v samostanski cerkvi, ki ga pa tudi od l. 1885 vse ni. V Kapitelski cerkvi je stal v mojih mladih letih gotični veliki oltar Rabkor stoji še danes. Za ta altar je del prost Simon Vilfan l. 1375 narediti Kip sv. Miklavža pri Luslangu; ta ni bil kipar, le poletar; vse kiparsko in slikarsko delo je izverseval pomembni An. drej Hafner; tega sem pogosto pri delu opazoval, ko je ali slikal ali iz lipovih debel soke klesal. Pomorantno visotne soho sv. Miklavža so postavili v tron; pred sohino, na nogama je bilo naslikano mesto, ki ga sv. Miklavž blagoslovja. Tdca je bila v istini dobra, izversitev tudi, pogled na Miklavža v tronu je bil velelep.

Prost Vilfan je cerkvi preskrbel 6 visotnih srebrnih svečnikov, jako umet-

79
33

nisko delo, govorilo se je, da so bili Parire
naroceni; če je to res, ne vem, to pa vam, da mi
je certovnik Jurca vpletel, da je en mašni
plasc iz Parira došel.

Hanoniki niso prosti Vilfanu pomagali.
Franz Anžlovar iz Sl. Vida pri Ščeni, roj 24.9.
1799; je bil student prost Vilfan, vojaški de-
pelan, ^{l. 1860} delkan v Ljubljici, od tam je sem prišel
Karl Segat, roj. v Ljubljani 28.10.1813; je bil
vedno pri šoli; voditel ljudske šole v Skofiji,
delki ^a potem v Ljubljani, bil je eleganten, ~~z~~,
~~spod in nadgornej ljudske šol;~~
Anton Grasič roj. v Nablju 10.1.1803; je bil
župnik v Šteriju, delkan v Glivskibistrici, se
je osred oslabelosti tresel in vendar vse
dolžnosti nastaneno splohoviral;
Andrej Skrabec iz Visnjegore, roj 21.10.1813; je
bil župnik v Lokaški in potem na Goplicah,
z seboj je privedel svojega brata, ki mu je
vort obdelaval.
Hanonik Anžlovar je tu umrl 9.2.1840, doživel
ši 47 leti

a

do l. 1847; od tam je prišel v Idrijo,
kjer si je stekel veliko sluge za šolo.

Idrija je imela nad 4500 prebivalcev
in le eno dvarezredno šolo. Vodja Legat
je imel mnogo dela preden je došel,
zgl. svoj namen. L. 1850 je dvarezred,
nico razširil v štvirazrednico. Ker
je idrijski živostesbeni rudnik potrebo-
val mnogo pisarniških moči in pismi-
nko, razen tega je pa tudi po vsej deli
želi primanjinkovalo ljudskih učiteljev
se je vodji Legatu posrečils v Idriji u-
stanoviti dvarezredno pisarnico; on
je postal njen vodja; iz te pripravne
je izšlo v 14 letih njegova obstoja
193 dobro izvedbanih ljudskih uči-
teljev med njimi 64 Idrijčanov. L. 1866
so Ciblansko dvarezredno pripravnic

72

varširili v istovravnednico, idrijsko so pa
ukinili.

Karl Segat se je l. 1859 iz Parizja v Lubla-
no kot vodja normalke preseelil. V av.
godišu 1870 je bil imenovan Kapitelskim
Kanonikom; do svoje smrti 5. 3. 1878
je bil tudi - obrajeni šolski nadzornik.
Kot rojen Lublančan je imel eleganten
nastop v vsem svojem vedenju; želel si
je priti v lublanski Kapitel - a ta želja
je ostala neizpolnjena.

75

74
75

54. Rudolfov je praznoval
počenjši od 500 letnice d. 1865 vsako leto
kot posebno slovesnost, toda takle, ka.
Morina se je verišla 25. in 26. januja, je
že dolgo ni bilo. Cesar je mestni gardi
daroval novo zastavo, in cesarica Elizabeta
ji je bila krunica in ji je traktov daroval
da.

Dan 8. januaria so pripeljali zastavo
v Rudolfov; 9. t. so jo na rotovžu vpravo
vseh oblastnij in zabeja dvignili in z
trubatimi živijo-klici pozdravili.
Zastava je vredna 2000 gold; je iz težke
svile in silno nečnih tkanin; stara zastava
je že potkoj zasluzila vsled svoje onemoglo-
sti, nosil jo je Kotlar, Kupferschmied,
Gorenec ki je ob. 2. umrel; ta bi nove zastave
ve no bi zmagal; izvolili so si tovaj no-
vega zastavonosja, Mepkega Kerimovića in

mesarja Franca Pintarja. 17. 1. je bila
v Kapitlu slovenska masa za mescansko gar-
do, potem je na glavnem trgu glavar Ekel
zastavo mescanski gardi z primernim nago-
vorom izvocil; z živjo klici in trikratnim
strelom je garda zastavo pozdravila.

V petek 25. 6. se je odel Rudolfov svet-
torsko obleko, vse hišč so imeli zastave
enako tudi Kranjska. Pred 6. leti varbita
mestna godba je zopet prvič polnosteril,
na nastopila, ker so se odpadniki Knjig
provensili. Ob 4 h ipopolne se je Renska
mescanska garda do Majntingerja v
Kandiji priprljala; do tje ji je šla napro-
ti mestna godba in jo je do rotovinja
povedela. Kostanjevička mestanska
garda je sem dospela, ko se je že
mracilo; godba je ni mogla sprejeti, ker
se je že za mirovor pripravljala; oficirji
mescanske garde so Kostanjevič ^{čan} pozdravili.

54

Po bajno ~~versus~~ v celjem mestu je ⁷ lkoratkorat z mirozovom nebojna omorica
gledi. V soboto 26.6. ni bilo šolskega
pousta. Deželni predsednik Bohuslav vitez
Widman, deželni glauer Haltaneller in
mnogo drugih drugih veličnih gostov se
se zbrali ob 9^h dopoldne pred rotovjem
kjer so postavili dva štola; z meščansko
garde naredile testirilov; rotovju nasproti
se je postavila rudolfovska garda, na njem
nem desnem Krilu. Konska, na levem Krilu
Kostanjevicka garda; po prihodu Kapitel,
stih gospodov se pripeljejo v Kociji gospa
Celestina Ebel v črni svilni oblaiki kot
namestnica kumine cesarice Elizabete; njem
spremljevalki ste bili gospe vitezinja Lan-
ger v sivi in županja Rizzoli v vijolini
oblaiki. Med maso je svirala goabo Mih.
Haydnovo masno skladbo; po mani je
prost Vilfan Blagovščil zastavu in
je varložil njen zvonen v slovenskem go.

vore. Zabjanski zebeljev je trajal 1½ ure; potem so Krovakole vse 2 gardete z svojimi konji, vami po mestu in Kandiji. Na Katarininem trgu so priedili mire in Klopi; tam so obedovali Karšani in Kostanjevičani ki so jim Rudolfovčani gardisti stragli. Po poludni je bila ljudska veselica v Turku, vem gozdu pri Zabjanski, kjer se je ljudi kar telo.

55. Doslej je imelo mesto pet letnih sezmov; vsak pondeljek in petek je bil terčen dan; sedaj pa je mesto dobilo pravico, da je vsak pervi pondeljek v mesecu terčni dan tudi za řivino.

4.2. je Dularec hlapec vozil vočeta Fr. Böhma; v blžini St. Janeja je na sedalu za spal, na tla zderčal in se ubil.

14. so na gimnazijskem dvorišču stvorili telovadnico za dijake. Imešno je bilo, ko je trebusasti direktor Fiser k telovadbi vzpost.

55

bujal · dijake, sam se pa telovadnega ^{7 m} vodja niti slotabil ni.

1. majnika je priselil direktor Liserij iz let z godbo na Toplice, od toder so se dijaki šele ob 11^h po noči domu vernili.

Zostalo vodja zemljške knjige je stopil v funkciu v polno, njegov naslednik je bil Majntinger.

Profesor Haberland, zastopnik poljedelskega ministerstva je prisel da se prepriča je li posestvo Germ za poljedelstvo šolo pri, pravno ali ne.

6. novembra je slavil prvič pl. Vilfan svojo zlato maso; novosvečeni knez, škof Ev. Kriostom Pogacar mu je prisigoval.

Narodni dom so pridno zidali in spodnje prostore dogotovili 14. 11 se je preselila v svoje nove prostore, v veliki dvorani so pa prirejali gledališke predstave.

55a

2. 12. je sem došpel davni nadzornik ⁷⁰
Elsner.

55a Dva verla Žbrovata iz Žallanje statu
studirala; Sigmund Luffaj, 1859-67 I.-VIII.;
Daniel Luffaj, 1863-70 I.-VIII.; ta je 24. 11.
poročil zmeno lepotico Bachorjevo Emo, in
je jollajočo odpeljal v Velike Lašče, kjer
je mnogo let kot vjoren sodnik deloval.
Soproga Emo je tam umrla 14. 9. 1918.

Smrtna kosa je pobrala 10. 1. 90
letnega Mahovca. 10. 4. je umrla daleč
na otloko ^{stanovanjska} znana mati dijetkov, Berantec.

Ra na Bregu; rojena Zunc iz St. Petra.

8. 7. + cesar Ferdinand v Pragi; v Kapitlu in
samostanu slovenska črna masá.

24. 12. tergovec Janek Polek, imel je tudi
lotto-kollektivo. 64 let; po treh letih
mu je sledil ^{30 letni} sin Janek v grobi ^{7. 4. 1878.} dve hčeri,
Matilda in Viljemina, sta se 25. 5. 1881
omožili; tiskar Irajec in tergovec Valanc
sta ju poročila. Matilda je je 2. 5. 1889
umerla, svojemu soprugu dva sinčka za-
puščivši.

Letošnji matvaintje so se tu sesili l. 1905⁷⁴
da slavijo svojo 30 letnico, udeležili so se
Brück Ferdinand, solicitator,

Bobek Blaž, župnik, Ludvik Josil postni u.
radnik, Malešek Martin, župnik, Rohman
Jož., notar, Starč Jož. sodni svetnik, Zamuda
Matija, deželni svetnik, Josel Franc, župnik.
Umerla sta Hafnera Hubert, notar, ⁱⁿ Rozina
Viktor, notar. Slovensnosti je prisedoval
duonski svetnik Fr. Šublje, njih bivši profesor.

Na praznik sv. Rožnjega telesa je bil
z. blagoslov ^{vedno} pri rotovških arkadah. Župan pl.
Lehman je dal v letih svojega županstva v tej
priliki ^{rotovš} z zastavami in venci ozaljsati, enako
so storili njegovi nasledniki v županski časti.

28.7.1947

56
5

1876

56. Pretelko šolsko leto se je po stare tradiciji pričelo še z 1. oktobrom, a končalo se je z 15. julijem. Letos se je pričelo že z 15. septembrom; v svojih součincih v II. gimnaz. varčevu, vem le malo.

Janez Klemencič iz Št. Lovrenca, moj součenec in odličnik v 2., 3., 4., in I. je zapustil zavod.
Anton Simovič iz Leskovca, 4., I.-IV.

Karl Brunner je došel sèle v B. in bil je le to leto tu; a to zadostuje, da sem se ga v najboljšem spominu do danes ohranil. Bil je nečak določnega dneva svetnika Godfrida Brunnerja, tonaj je zaogemal med nami glede vsega čitja najvišje socialno stalisce. In vendar ni imel nikakrega napuka; ki jo prijaren in poniran, da sem se čudil. Odličnik v vseh predmetih je vsakemu nad pomagal; danii je bil njegovo stric

71

rodom Ročevam, in steber tultajših Nemcov,⁷⁵
ni imel Karl prav nobene namiske preverjno-
sti, in je z nami le slovensko običeval. Stanov-
val je pri svojem stricu; v Kapitlu pa je pri pon-
tifikalni mati daval Škofovsko palico, kar
je najvišja stopinja ministračnosti Karlovijere;
No je direktor Fiser to zadel, mu je prepove-
dal, če, da je to pod dijasko čast. Da je
pa Fiser njane dijakte ob 11^h po noči iz
izleta doma pripeljati dal - to ni bilo
pod dijasko čast.

Joz. Gross iz Višnjegorove II. in III. O teh starih
sočolah nisem povrnil nikdar nič več
čul.

Tima je bila silno huda; dijaki ki so
prihajali iz Žabjevar, Smihela, Golnava,
si z knjigami obtezeni v šolo, so na tem
kratnim usakanjem potovanje mnogo ter-
peli, ovobito kadar so imeli vagon knjig
še risarsko desko!

57. Po dveletnem službovanju je
prof. Fr. Luklje odsel v Lublanu; manjše,
govor mesto je stopil Nikodem Donemiler iz
Trnsta na Tirolskem. Nekoliko dni po pričetku
pouka je sem došpel. Direktor Fiser ga nam
je predstavil; ^{Fiserjeva} govorica so bile
nemške besede z češkim naglasom, ki
nam je bil tuj; včasih se nam je zdelo
da je poslaga njegovih nemških besed
kotla češka melodija.

Donemiler je bil običen kot popotnik, ki je
ravnokar iz voza stopil in se naravnost
v ſolo podal; tudi njegov klebek je imel
nam nernano obliko; po direktorjevem
odhodu je pričel govoriti, a mi ga nismo
razumeli; Kar je resel je bila vse druga
gačna nemščina, kateror smo jo deslej
slisali - sumevci so prevladali. Potem
je nekaj na tablo napisal, a tudi ne
gore latinske čerke so nem bile uganjile.

57
7 t

Češoma smo se ga privadili; bil je moč po Božji volji, nikče mu ni mogel nicensar očitati in radi smo ga imeli; razen v III. smo ga imeli v vseh naslednjih do VIII.
Spoznali smo varlovec med nemško du, najško in tirolsko govorico; Dunajčana Riedla smo v T. talij razumeli, akoranci ni imel takov lepo sončičega glasu kakor Donemiler; kar je Riedel naviral atina, pisal je bilo v skladu z našo izobrazbo; od Donemilera smo se pa kljaj cisto nov, ga naučili.

Na gimnazijo se je povrnil profesor Mihail Pecar, ki je bil tu že l. 1871, odšel je na gimnazijo v Vintrovcih na Škro, vasiščem, tu je poučeval zopet 4 leta in se preselil v Jesen v Škocjan.

Telovadbo je učil na streliscu, ki je bilo s čestom posuto, prof. Franc Sparman, ki je bil sam vel telovader, koncem šolskega

leta je zapustil zavod, na Dunaju je poslušal na gimn. v VIII. utraku, kjer je učil tudi Jož. Stritar.

58. Občinske volitve 22. februarja so za Slovence neugodno zaključile. Izvoljeni so bili v 3. redcu: Ferd. Leidl, Adolf Pausen, Karl Roman, Tom. Riwoli, Karl Jenkner, Jakob Machtov; v 2. redcu: Albert Lehman, Fe. Ferd. Hölnstorfer, Friedrich pl. Formacher, gr. Jan. Medl, Jos. Heinmüller, Adolf Guestin; v 1. redcu: God. prist. Prenner, Ivan Tlouški, Jos. Ogonec, And. Hločvar, Rudolf Klepič pl. Kainfels in. Jos. Bergman; župansko stol je razdelil Lehman; svetovaleci: Formacher, Ogonec, Jenkner.

Glavna zaloga tobaka in trapeka sta se od dugnjega po pretetu nekoliko let zapet k Jenknerju posmrtili.

Požarna bramba se je 18. marca ustavil. Klobucar Dular je na Volli ~~gasilce~~ gasilce ševal Rata se imajo Krestati; ... nedanjsa cerkev sv. Antona - Florijana je bila

58

shramba za gasilno orodje; Ker ta ni za
dostovala so postavili v bližini vojaškega
skladista velik leseni stolp; pri Samassi
v Lubljanici so novocili novo Quig galnic,
ko je da došla v avgustu, je prečela po-
žarna brama javne vase. Poglavar
je bil Adolf Justin; njegov namestnik
Franec Medved iz Kandije, ta je v svoji
hisi tudi gostilno utvoril.

Lovski bataljon št. 7. je zapustil Rudol.
for 17 aprila; šele v avgustu je sem dosegel
8. lovski bataljon iz Ptuja.

Gvardijan ps. Bernard Krokh je odstranil
iz cerkve Kamnitci platk; v tej prilnosti smo
videli marsekatero grobničo; cerkev
je dobila nov plak iz enakovelikih mar-
mornatih plosč; tudi stare klopi so
zamenjali z novimi v gotičnem slogu;
osobito ^{lepi} sta bili obe klopi v prezbiteriju.

58.
72.

prej so bile tam kratke klopi z prostovrem le
zai 2 osobi, ta dela so bila izvrsena 1876 in 1877.

17. aprila je bil v Marini Moneert v Kocist
dijas Nega podprtvenega društva pri Kočevem
so sodelovali msiččani in njih hrere.

Kočevska pošta ki smo jo pogostobkat
videli je zatrobila zadnjekrat 15. avgusta;
sta; tem dnem je bil ukinjen poštni
premet Rudolfov - Kočevje.

Pristav Frič Roxina se je poročil 23. 4.
z Marijo Skraberns.

Davčni inspektor Elsner je imel neoreč, da
je na strelšči narančnika Celestina
Wolfa v desno stegno radel. 23. 8.

Na Gunaju je umrla soproga prof. Antonia
Riedla na štiri 6. q, tulaj pa gospa
Genofefa pl. Pilbach v samostanski cer-
kvi, kjer je polovica dneva premolila,
14. 12, le 46 let je dosegla.

Mesčan in gostilničar Alojz Ženič je preminul od kapi zadet 5.2. 1876 v 66 letu; njegova vdova Ana roj. Falakar ga je prenvela blizu 27 let in je umrla 23.4. 1903 na Derski. Njih sin Alojz je doversil IV. l. 1878, je bil gostilničar in lousec; je zapustil Rudolfov, bil gledališki igralec v Lubljanici in je l. 1896 v Zagrebu umrel. Ženiceva hčer it. 88 last, nista je postal Sladonieč, in za njim 1909 tergovec Jur Picel.

Alojz Ženič si je pridobil zasluge za svoje rodno mesto, ker je bila zamisel vse poreča vseh slovensnosti, in njih izver, sicer v priliki utvovjenja dolenske žene, leprive, v dneh 31.5. in 3.6. 1894, delo njegovega truda.

30.7.1947 59
8a

1877

59. Prekoverabil sem prag III. varreda.
Franc Sparman je zapustil gimnazijo, deloval
je pozneje na Dunaju v III. akademiji in bil profesor
za ſoz. Stritarja, ki je tam do svoje upokojenosti
živel. Na Sparmanovo mesto je došel
Rajmund Nachtigal, ni bil Nemec ampak
steber Slovenc, Turčin barčan, ki je tu gim-
nazijsko doveril 1854-64 I.-VIII. Ni bil moj
učitelj, toda hovalili so ga, da je bil učenjak.
Ni je terave nemškega njenega jazika dej-
alom v domači govorici lajsal. Sopsega mu
je bila hči upravitelja berlinske in založ-
be grajšnice Paulina, ki je bil tu l. 1830
v I., - če se ne motim. Njegov sin Rajmund
je bil tu 1888-90 I.-III. in je postal vseučelisni.

59
8. b

profesor v Lublani. Profesor Nahtigal je imel
lepo brado, krepko postavo a je bolhal in je
v najlepših možnih letih umrl. Le 13 let ^{v Handiji} _{+ a}

Tivolski Juli Tuš nas je poučeval v
gerščini; ta predmet je že marsikom zatilnik
sterl, da je moral gimnariji slovo dati. Ger-
ščina je najstarejši evropski kulturni jezik,
ki je spajal ves stari svet v času ko je latin-
ščina še v povojih ločala. Res je, da so se
grški od egiptov nubi, a so svoje učitelje
prebouili, njih pismeni jerih je vladal na
obalah vsega sredozemskega morja, celo
Judje, ki jim je bilo prepovedano zimi-
ni intimno običavati, in so imeli svojs
že nad 1000 let staro pisarje, so pisali
knjige so pisma nove ravnaze v gerščem
jeriku. Že mi smo se gerščine premalo

✓ je tu navduseval mladino za Rha,⁵⁹
sicer latinske in grške vzore, ki jih je znal
opisovati, kakor da bi jih bil sam doživel.
Dne 9.6. 1889 se je Konjim podal.

197

učili - že v T. naj bi imeli namesto 8 ur latinščine na teden, le 4 ure latinščine in 4 ure gersčine - a ņe to malo se je poznej do dela odpravilo. In vendar se je danes zelo rabi : zdravniški imenujejo nove bolezni in nova zdravila z gersčkimi imeni, enako tudi tehnički in drugi. Ko sem bil v I. dñji je pričel Nmeni iradnik ^{up} prekratko, ki se mu je posrečilo z sinobrom novo Nemščino spojitev sestaviti, naj mu dam njegovi iznajdljivi gersčki imen Profesor Tuš nas je učil v III. in IV. pisan razumno učil, tudi Gabelsbergovo stenografijo je poučeval - potem pa je kot poročnik k vojakom odšel.

60 V geografiji in zgodovini nas je poučeval p. Rafael Klemencic, tudi

8⁸ 60

v VI. VII. VIII. nas je v teh predmetih poučeval. Klementič je bil silno nadarjen mehanik: na pravil je zvero Alavirja z harmonijem, sestavil je aparat ki je solár, telur in lunár. Na naroven način predstavlja te aparat zodiakalni krog; vstop solnce v zodiak, potovanje zemlje, lige obhoda solnca in dane obhoda zemlje, 5 pravo zemlje, 4 letne čase, dolžino in kratkost dneva, lunine faze. 40 let poznej smo na Dunaju dobili planetár, delo optičke firme Zeiss, ki kaže ves nebeski svet in tudi pota planetov; navdušuje in zanimalje za ta novi umetvor je bilo veliko, škoda da ni p. Rafael te iznajde doživel!

V matematiki nas je pričel poučevati pr. Bernard Votek in nas je poučeval vse razreda do končanja VIII. Ker je matematička predmet, za katerega ima le malo ljudi.

di talent - med nami edino le Janez Kovac
 iz Šakovec - se je p. Bernard zelo trudil, da
 nam je v glavi vsebil potrebno znanje ma-
 tematike. o Kateri je opetovana povdajal.
 matematika je najbolj eksaktna veda".
 L. 1865 je tu studiral ^{VIII.} Jož. Lechner, doktor
 in profesor bogoslovja in nizjearstveni
 deželni maršal; v svojih spominih spominja,
 da se mu je p. Bernard zdel Kalvar srednje
 veski menih - učenjak, ki vse svoje poukstni
 ke visoko nadkliljuje. Tu je sploh vla-
 dalo mnenje, da ima p. Bernard vec
 rede v matincu Kalvar direktor Fischer v gla-
 vi. Zar tega ne morem terditi, ker direktor
 Fischer ni bil nikdar moj učitelj.

Podobe Križevga pota v samostanki cer-
 kvi so v tellu časa utemelje, oblikiji pa
 skoraj da strohneli, bili so brez vsake

umetniške vrednosti, preproste latve. P. Ber-
nard je dal slikarjuje vüstili in omislil je
nove okvirje. Kdo je te okvirje naredil mi
ni znano. Leta 1938 so pa tudi slike do-
živeli jim dolčeni čas; naročili so nove;
slikala jih je akademična slikarica Maria
Dr. Sajovičeva; sledi okvirje po novem,
~~jeli so nove, naročili ali so p.~~ P. Bernardo
ve porabili; sporocilo se mi je nameč do-
besedno: okvirji so irrečno umetniško verbar,
slo slov, le samo prenovljeni in vkljivo
pojavljeni so vsi vtraski:

P. Bernard je tudi vrtni zid doridal
in v samostane vsalo leto 1941 prenovil in
zboljšal; napravil je tlak in ſamet plošč
pred zakristijo; plošče ki so bile dotljute
in v cerkvi jih je djal pred obednico in kri-
hinjo; popravil je rastlinjat in v samo-
stanskega hodnika je naredil zložne

17

60, 61 P 81

lesene stopnice v zakristijo. P. Rafael in P.
Bernard sta si stellla velike zasluge za cer.
Kev in samostan.

61. Majino Rega izleta sem se tudi
jaz vdelal. Podali smo se proti Toplicam; do
marofa pri Trebeničah smo šli po cesti; on
kraj marofa smo se podali v gordu na stranska
pota, blizu Prapreč in jučno od Gradišča
smo dosegli nad Toplico. Tam smo se kopali;
kar nam je prav dobro delo; v Kapseli bili
smo samo dijaki brez drugih kopalev; potem
smo obdelovali; populadne smo korakali
v gaj; višji gimnarijci so plesali; direktor
Kišer je odredil, naj nekateri sledijo svoje
sutnje: to so bile dame plesalke, oni
ki so sutnje obdelovali so bili gospodje ple-
salci; mi ostali smo jih gledali, ali smo
se po gaju štali. Ob 4^h smo dobili

jutri, ob 5^h smo se pričeli vracati; počasi
smo korakali ^{vasi} Katerim smo se zjutraj in
ognili in v maku smo domu dospeli. Na
slednji dan me je glava bolela, nisem
bil za nikako delo in sklenil sem: to
je bil moj prvi in zadnji majniški
dijaski izlet.

Mesto je imelo svoje Kopališče
blizu vojašnice naboliko nizke mestnega
mlina; tam so bile kabine za neplavace,
deskta za skakanje v vodo in trampolin za
plavace, toda mnogi mladenci, ki niso
hoteli ali niso mogli vstopnine placati,
so se Kopali v Kerki nizke moste in so
skakali z verha mestove ograje v Kerko
Kam ni bilo niti dovoljno, niti estetično,
a dogodilo ^{se je} vkljub temu. V juliju je posta-
vil 8. lovski bataljon svoje Kopališče
na Lotki; dotlej so se Kopali vojaki v
Kerki pod strembregškim mlinom, kjer

je voda že plitka, to kopališče se naprej pohagi vojaki neplavaci, oficirji in vojaki plavaci so se na Lollo kopali, kjer je Kerkla globota. Pa to vojaško kopališče, kjer sem se lot plavač večkrat kopal, ni dolgo samevalo, kmalu je mesto svoje Kopališče izpod vojašnice na Lollo preneslo, kjer so bile kopalne lope na eni strani za moške, na drugi strani za ženske, sredisce med obema oddelkovoma je bilo volvčeno za plavace, l. 1878.

V avgatu je otvoril knjižar Anton Zare tergovino z manufakturnim blagom; poročil se je 26.10. 1873 z Joano Pribič, ki mu je rodila tri verle sine. Anton 1886-93 I.-VIII. je pel 1897 novo maso in je postal moravski Kaplan, Eugen 1890-97 I.-VIII. je postal profesor, se podal v politično življenje, bil je deželnki poslanec in vabornik, deželni

61
81

poslanec, občinski svetnik in podčipan
lubljanski, neumorno delaven a je umrl
5. junija 1936 v 58. letu svoje starosti. Tretji
sin Baldomir 1893-1900 I.-VIII. se je posve-
til studiju medicine.

Rusolfovske sezni so sloveli daleč
na vlog, celo v inozemstvu so bili na do-
brem glasu. Na Žurcjev in Lukčev
sezni so prihajali Bavareci in Virten,
kjerčino govejo živino kupovat. V
tem letu je bila razstava rogate ži-
vine na trgu vojašnice; Karterlo se
je ljudi in jalo lepe živine; Komaj sem
se tu in tam skozi gnečo peril. Lepo
je bilo videti, ko se je otkinčana živi,
na iz razstave vrnila, in praven
nje njeni ponosni gospodarji, ki so
jo tako lepo izredili; 11. oktobra.

62. Dne 11. septembra smo v drugič pozdravili nadvojvoda Rainerja, 600 moř bramborcev in tu bivajoči bataljon bramborcev so Karališkij znajo; prostorne trate so bile skoraj preozke za toliko število mostva. Po komičnih vajah so se zbrali oficirji na stokastem holmu blizu verha ceste v polhodru; ko je stopil nadvojvoda med njih so potegnili sablje in nožne in jih nadvojvodu v pozdrov trillat zaviktele da so se zaleskelale v zahajosém solnecu, to je bil zame najlepši prikaz vse voje.

Sodiscni svetnik ^{Vidic} je bival tu le 2 leti preselil se je v Lublanov, od tam je odpotoval Dr. Viktor Leitmeier v Graadec. V Rudolfov je prišel kot sodiscni svetnik Franz Jagodin, vlagajni sodnik v Skofiji,

Ms
PICIGAS L.

SPomini/Knj. 2

KNJIZNICA M. JERČIĆ, NOVO MESTO
Posebne zbirke

019759134

C08165